

Retrospektiva: Michael Haneke

28. 3.–15. 9. 2024

Dvorana Silvana Furlana

Med **28. marcem in 15. septembrom 2024** bo v Kinoteki potekala retrospektiva, posvečena **Michaelu Hanekeju**, enemu najuspešnejših avstrijskih oziroma evropskih filmskih avtorjev, ki neizprosno nastavlja ogledalo sodobni družbi ter s pogledom ostro reže njene moralne in etične postavke.

Michael Haneke, mednarodno uveljavljen ter s številnimi najuglednejšimi priznanji odlikovan režiser in scenarist, je od leta 1974 do danes s triindvajsetimi igranimi televizijskimi in kinematografskimi celovečerci ustvaril enega najbolj družbeno angažiranih opusov sodobnega časa, ki je tako v vsebinskem kot v formalnem pogledu izjemno celovit in avtorsko prepoznaven. Filme je večinoma posnel po lastnih scenarijih ali literarnih predlogah. Ena od osrednjih tem njegovih filmov je nasilje, ki izraža iz odtujenosti in nezmožnosti komunikacije sodobnega človeka. Hanekejevi filmi so neizprosno analitični portreti sodobnega časa, njihovi protagonisti pa delujejo kot družbene funkcije. Njegovi filmi učinkujejo kot hipoteze o skrajnostih zahodne družbe – od samomora iz preobilja v njegovem kinematografskem prvencu **Sedmi kontinent** (1989) do uboja drugega iz krute radovednosti pogleda, ki doseže vrhunec v **Bennyjevem videu** (1992) in **Smešnih igrah** (1997). Večina direktnega nasilja je sicer umaknjena pogledu in prepuščena domišljiji gledalstva, ki pa je takih podob še kako vajeno iz svoje medijske okolice. Groza, kot jo kaže Haneke, se tako skriva prav tu – v naši navajenosti na nasilje. A Haneke je ustvarjalec, ki vsaj do neke mere še verjame v moč filmske umetnosti, da skozi šok in provokacijo razpira trenutek za razmislek in dialog. »Za Hanekeja je torej umetniško delo v prvi vrsti moment in sredstvo spoznanja,« v osrednjem prispevku zbornika **Michael Haneke** (ur. Špela Barlič), ki bo izšel ob retrospektivi, poudari Anja Naglič.

Zbornik, v katerem so zbrani prispevki slovenskih pisk in piscev, ki z različnih vidikov motrijo Hanekejev opus, bomo predstavili **v sredo, 3. aprila, ob 19. uri**, pred projekcijo filma **Skrito** (2005). Besedila Anje Naglič, Nadje Gnamuš, Anje Banko, Roberta Kureta, Andreja Goričarja, Aljoše Kravanje, Ivane Novak, Ane Šturm in Ženje Leiler odpirajo vrata v kompleksen svet Michaela Hanekeja – ne zgolj kot režiserja, temveč tudi kot filozofa in provokatorja, ki z izvornim filmskim jezikom mojstrsko manipulira z gledalčevimi pričakovanji in odzivi. Avtorji in avtorice med drugim prevprašujejo Hanekejev odnos do nasilja in njegovih reprezentacij v medijih, razmišljajo o tem, kje vse lahko v njegovih filmih slišimo glasbo, motrijo njegove filme s stališča etike, se sprašujejo, na kakšen način Haneke konstruira svojo filmsko pripoved in zakaj ob ogledu njegovih filmov čutimo toliko nelagodja, ter nam približajo nekaj njegovih najbolj prepoznavnih del, kot so **Učiteljica klavirja** (2001), **Skrito**, **Beli trak** (2009) in **Ljubezen** (2012).

V sklopu retrospektive bomo **v četrtek, 29. maja**, prikazali tudi televizijsko priredbo Hanekejeve odrske postavitve Mozartove opere **Cossì fan tutte**, ki je bila leta 2013 uprizorjena v madridskem Teatru Real. Ker so nekateri izmed Hanekejevih zgodnjih televizijskih filmov še v procesu restavriranja, jih bomo prikazali septembra, ko bodo na voljo v obnovljeni različici.

Ob retrospektivi bo v Dvorani Silvana Furlana na ogled tudi razstava, posvečena Hanekejevemu opusu. Poleg fotografij iz filmov in zakulisja snemanj si boste lahko ogledali tudi nekaj strani iz Hanekejevih snemalnih knjig, ki pričajo o režiserjevi izredni natančnosti pri pripravi filmov. Razstavljene fotografije so del zbirke *Michael Haneke* Avstrijskega filmskega muzeja na Dunaju.

Retrospektivo smo pripravili v sodelovanju z Avstrijskim kulturnim forumom Ljubljana.